

Cvičení 6: Trh peněz

A. Příklady k procvičení

1. **Multiplikátor depozit.** Předpokládejme, že výše povinných minimálních rezerv je v zemi rovna 5%. Komerční banka prodala centrální bance státní dluhopisy a obdržela za něj hotovost 3 miliony Kč.

- Určete výši multiplikátoru depozit
- Jaký bude přírůstek depozitních peněz v zemi?
- Předpokládejme, že banky v zemi drží ještě dalších 8 % z přijatých vkladů ve formě dobrovolných rezerv. Jak se změní multiplikátor depozit?

2. **Peněžní multiplikátor.** V tabulkách jsou údaje, které pro Českou republiku najdete na stránkách České národní banky případně z dat, které tam naleznete vypočítáte (<http://www.cnb.cz>).

v mld.. Kč

rok	Oběživo	Jednodenní vklady	M1	Vklady splatné do 2 let	Vklady s výp. lhůtou do 3 měsíců	M2	M3	Rezervy
průměr 2005	251,4	837,7	1089,1	454,2	114,1	1657,4	1720,5	91,2
průměr 2006	278,6	977,8	1256,4	444,3	164,0	1864,7	1935,7	79,8
Průměr 2007	310,6	1129,6	1440,2	497,4	210,5	2148,2	2217,7	70,1
Průměr 2008	336,2	1258,5	1594,7	543,4	295,0	2433,0	2507,1	63,9

Pramen: ČNB

- Určete výši peněžního multiplikátoru na základě údajů za rok 2008 (peněžní zásobou budeme rozumět agregát M1)
- Jaký vliv by měl v této situaci růst peněžní báze o 3 miliony Kč?
- Určete rychlost obrátu peněz v období 2005-2008 (jako peněžní zásobu použijte agregát M1 a potom M2). Údaje nutné k tomuto výpočtu najdete na stránkách ČSÚ (www.czso.cz)

$$M = \frac{cd + 1}{cd + rd} \cdot MB, \text{ kde: } ^1$$

MB... peněžní báze
M... peněžní zásoba
cd... podíl oběživa na depozitech
rd... podíl rezerv na depozitech

¹ peněžní multiplikátor můžeme vyjádřit i v tomto tvaru: $m = \frac{1}{cc + rd(1 - cc)}$, kde cc je podíl oběživa na peněžní zásobě, rd podíl rezerv na depozitech.

2. **Poptávka po penězích a rovnováha trhu peněz.** Trh peněz je charakterizován následujícími údaji:

- centrální banka drží nabídku reálných peněžních zůstatků na úrovni 500 mld.,
- citlivost poptávky po reálných peněžních zůstatcích na úrokovou míru činí 50
- citlivost poptávky po reálných peněžních zůstatcích na důchodu je 0,6.

a) Na čem je závislá poptávka po penězích?

b) Zapište rovnici poptávky po reálných peněžních zůstatcích. Zakreslete pro důchod na úrovni 1000 mld. a 1500 mld.

c) Určete výši úrokové míry, při níž bude trh peněz v rovnováze při důchodu 1000 mld.

d) Co se stane na trhu, vzroste-li důchod na 1500 mld.?

e) Předpokládejme, že CB zvýšila peněžní zásobu na 600 mld. Co se stane na trhu. Jaká bude rovnovážná úroková míra?

f) Co se děje podél poptávkové křivky po penězích s rychlostí obratu peněz?

B. Otázky k zodpovězení

- Přírůstek měnové báze v ekonomice o 10 milionů vyvolá růst peněžní zásoby také o 10 milionů. (ano/ne)
- Jak ovlivní poptávku po reálných peněžních zůstatcích růst její citlivosti na důchod?
- S růstem peněžní nabídky se křivka nabídky reálných peněžních zůstatků posune doleva. (ano/ne)
- Jak ovlivní výši peněžního multiplikátoru rozvoj elektronického bankovníctví a rozmach bezhotovostního platebního styku?

C. Doplňte

- Dle teorie preference likvidity rozlišujeme tři motivy držby peněz.....
- Poptávka po penězích je závislá na .....
- S růstem povinných minimálních rezerv multiplikátor depozit .....
- Peněžní nabídka je v ekonomice tvořena.....